

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, leto 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, leto 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Demagogija z ljudskim zaupanjem

Demagogija je grška beseda, ki bi se ji reklo po naše voditev ljudstva. Ker pa so se že v tistih starih časih izkazali različni širokoustneži, ki so vpili, da vodijo ljudstvo k dobremu napredku, za varalice, je sčasom dobila tudi beseda demagogija slab pomen in značij danes ta beseda: zavajanje ljudstva. Z blestečimi gesli poizkušajo tudi danes razni demagogi prav zgovorno prepričati ljudstvo, da so oni tisti dobrotniki, ki bi bili že davno spremenili naše kraje v de-
veto deželo, če bi ne bili razen njih vsi drugi ljudje lažnjivci, tatovi in celo razbojniki.

Znano je, da žene zločinca slaba vest ali kaj, da prav pogosto obiskuje kraj svojega zločina in se zgovorno pomenjuje o nje-
govem poteku. Prav tega opazovanja smo se spomnili, ko smo čitali v zadnjem »Domoljubu« članek pod naslovom: Vrnite zaupanje! Članek ugotavlja, da se je rodilo nezagupanje v denarne zavode tedaj, ko se je začelo nekaj šepetati, da nekatere osebe, ki so igrale važno vlogo v našem javnem življenju, začenjale nositi denar ven iz države. Ni naš namen, da bi sedajle preiskovali, koliko je bilo na tem resnice. — res je samo to, da se je o tem govorilo. In zadosti je, da se je o tem govorilo.

K tem »Domoljubovim« izvajanjem pripominjamo, da so ljudje takrat prav šepetali, in da so mnoge prav uplivne osebe našega javnega življenja pobegnile v tistih hudih časih, ki so sledili usodnim strelom v narodni skupščini, s svojim denarjem čez mejo prav tako, kakor uteče brezvesten državljani čez mejo pred svojo vojaško dolžnostjo. Ti ljudje, katerih imena so priobčevali s pobeglimi vsotami vred obširno inozemski časopisi, ti ljudje so pravi krivci, da je prišlo do nezaupanja v denarne zavode. Po njihovem zgledu so namreč potegnili svoj denar iz bank razni drugi velikaši in ljudje iz poslovnega sveta. *Ko je pa hotel dvigniti mali človek svoje od ust pritržane prihranke, je našel seveda že zaprta okenca denarnih zavodov. To je resnica, ki jo ve tudi »Domoljub«, pa se je ne upa zapisati.*

Temu napadu vlagateljev na denarne zavode, piše dalje »Domoljub«, je sledil ukaz, naj se vloge le po malem izplačujejo, kar je nezaupanje le še le povečalo. Nič pa ne pomeni ta list, kdo je, dal zato ukaz in bi pač vsakdo, ki to čita, pač mislil, da je dalo ta ukaz, kakor sploh daje ukaze, kakšno državno oblastvo. Toda temu ni tako. *Ukaze za omejeno izplačevanje vlog so dali denarnim zavodom njihovi nadrejeni zavodi, tako na primer našim zadrugam njihove zveze.* Dale so pa ta ukaz zato, ker niso imele od vlagateljev jim zaupanega denarja kar v skrinjah nasutega, da bi ga lahko, če bi bilo treba, na mernike vračevali. Da so mogli obljubiti vlagateljem lepe obresti, so morale gledati denarni zavodi, da čim boljše naložijo vlagateljski denar. Tu pa se je pokazala popolna nezmožnost velike večine načelstev denarnih zavodov, ki so dajali denar, skoraj bi rekli vsakomur, kdor se je javil. Tako se je moralo zgoditi, da niso mo-

gli dolžniki niti obresti več plačevati, kako šele glavnice v hudih časih, ki so prišli čez nas. Vloge so, kakor danes temu pravimo, zomrznilo, to se pravi, da sicer niso izgubljene, ker je tukaj zanje več ali manj popolno jamstvo, vendar pa ni mogoče priti do tega denarja, ker bi izterjevanje teh posojil tako pretreslo ves naš gospodarski sestav, da bi bil končni izid še slabši od današnjega stanja. *Pribiti pa moramo, kdo je glavni krivec nezaupanja tisti, ki je privedel denarne zavode v takšen položaj.* To pa so nek uka načelstva denarnih zavodov, ki so lahko komiselno posojevala njim zaupani denar vlagateljev, ne pa dolžniki, ki so prav tako kakor vlagatelji le žrtve nesposobnosti voditeljev našega denarnega gospodarstva.

Potem se je začelo govoriti, pravi nadalje imenovani list, da nameravajo gospodje, ki imajo mogočno besedo, večje število denarnih zavodov zatreti in zapreti, povrniti se na stare čase nazaj, ko si moral nositi svoj denar v Ljubljano in tja ponj hoditi, kar je bilo združeno z zamudo časa in pa z nevarnostjo, da te nazaj grede počakajo ro-parjem in tatovom sorodni ljudje in ti poberejo, kar si s trudom privarčeval.

Če te besede niso demagogija, pa res ni več demagogov na svetu. Poznamo namreč denarni zavod, ki je pošiljal podrejenim denarnim zavodom leto za letom okrožnice, da naj le pri njem nalagajo svoje vloge in nikar naj ne posojujejo doma. Zgodilo se pa je, da je bil prav ta zavod tisti, ki je podrejenim zavodom dal ukaz, da se naj izplačujejo vloge le po malem. Sam je šel še dalje in vemo za primer, ko ni dobil načelnik podeželskega denarnega zavoda, ki je imel pri tem ljubljanskem zavodu cel milijon dinarjev »varno« naložen, niti enega kovača za pot, ko je prišel moledovat za denar svojih vlagateljev. *Ta milijon je namreč ro-mal z drugimi številnimi milijoni s posredovanjem in zaslužkom bank na pot, s katero se jih bo malo povrnilo.* »Domoljub« samo vprašamo, če si upa povedati, kdo so potem tisti »roparji in tatovom sorodni ljudje, ki so pobrali tem vlagateljem, kar so s trudom privarčevali.«

Potem je pa še zašla, piše nadalje imenovani list, med svet beseda, da bo treba dolgove črtati in to na račun vlagateljev. Lepa bi bila ta! Ti boš varčeval, ti boš hranil svoj denar, da si postaviš novo hišo, da si

sezidaš že razpadajoči hlev, sedaj pa naj drugi uživajo sad tvojega varčevanja.

Kdo je čul kedaj človeka, ki ga prišteva-mo h količkaj resnim ljudem, trditi, da bi se sploh dalj pri naših kreditnih zadrugah z neomejeno zavezo dolgovi črtati, če je zakonito zavarovana vsaka para vanje vložena. Dolžnost naših denarnih zavodov je bila vedno in povsod to povdarjati in je zato le nemarna demagogija, če se najde list, ki takšne marnje priobčuje in celo gostobesedno razlaga. Kaj ni to že samo po sebi uničevanje zaupanja?

Kako vrniti našim denarnim zavodom staro veljavo in nekdanje zaupanje, se vprašuje in jadikuje imenovani list, in ne najde drugega izhoda kakor žalostno ugotovitev, da so bili velikemu poborniku zadrugi-ništvu dr. Kreku zato prikrajšani dnevi nje-govega življenja, da mu ni bilo treba gledati sramote in ponižanja, v katero so ga zape-ljali sinovi našega naroda. Kaj bi počel dr. Krek, vzklika demagoško list, če bi danes vstal iz groba tam doli pri Sv. Križu???

Odgovor, katerega je ostal »Domoljub« dolžan svojim čitateljem, zapišemo namesto njega mi, in sicer z vso pokoinemu Kreku tako ljubo odkritosrčnostjo: *Vzel bi bič v roke, kakor nekaj Kristus v templju, in bi segnal iz te naše javnosti posebno pa iz našega zavoženega združništva razne nemarne mešetarje in demagoge, med njimi seveda v prvi vrsti »Domoljubovega« pisca.*

Zaupanja v naše zavožene denarne zavode namreč ni mogoče z nobenimi sredstvi več dobiti, dokler ne dobijo le-ti odkoderkoli si bodi (morda od države) potrebnega denarja, da ga bodo mogle izplačevati vlagateljem. Če tega ne bo, je ves trud zaman, ker so vloge z obrestmi vred sicer točno zapisane v hranilniških knjigah, nikjer pa ni zapisano, odkod naj vzamejo dolžniki, ki jim je požrlo denar nedonosno kmetovanje, da vrnejo svoje dolgove. *Dolga leta so namreč živeli vsi drugi stanovi v državi na račun brezčenja kmetijskih pridelkov, zato je dolžnost države, da povrne ljudstvu preko denarnih zavodov to izgubo.* Če tega ne bo, bo prišlo tudi pri naših denarnih zavodih do podobnih posledic kakor pri raznih samopomočeh in gradbenih hranilnicah, kjer so je jasno pokazalo, da nista le poštenost in dobra volja dovoljna za uspeh, temveč je treba za denarno poslovanje tudi potrebnega strokovnega znanja. Zato odločno zahtevamo, da postavi država za upravnike ljudskega denarja ljudi, ki so se tega posla naučili.

Prosvetno delo med našim ljudstvom

Občni zbor Zveze kulturnih društev, ki navzlic težkim razmeram uspešno deluje

Preteklo nedeljo so se zbrali v Ljubljani delegati 400 prosvetnih, nacionalnih in socialističnih društev, včlanjenih v ZKD, da čujejo poročila o delovanju svoje matične organizacije v minuli poslovni dobi. Zborovalce je prisrčno pozdravil predsednik ZKD dr. Albert Kramer, ki se je najprej toplih besedah spominjal vzornega kulturnega de-

lavca direktorja Rada Pavliča, potem je pa spregovoril trezno, tehtno besedo o hudih posledicah znižanja uradniških prejemkov.

Poslevoedeči podpredsednik dr. Stojan Bajič je orisal sedanji gospodarski in socialni položaj, ter obrazložil idejne smernice ZKD ki ima že od svoje ustanovitve jasno začrtan narodovzgojni in prosvetni načrt, ki je

gotove spremembe. Te dni je bil predložen narodni skupščini predlog zakona o gospodarskih zadrugah. Ko se bo v javnosti objavilo besedilo tega zakonskega osnutka, šele tedaj se bodo mogli o njem izraziti tudi združniki. Kolikor se o novi uredbi ve že sedaj, bodo stavili združniki več predlogov za spremembo. Poljedelski minister je obljubil, da bo upošteval predloge, ki jih je doslej združništvo izdelalo in da jih bo sprejel v zakonsko uredbo. Z največjimi željami pričakujemo združniki, da se pristopi k zdravljenu obrtnega in ostalega združništva, ki ni krivo, da je postalo žrtev sedanje finančne in gospodarske stiske. Združništvo samo se bo potrudilo, da bo pridobilo s socialnim in požrtvovalnim delom v narodu še več pristašev in da se bodo priprave za ozdravitev splošnih slabih razmer potom združnikov sistematično izvajale. Trdno verujem v delavnost in resničnost združne misli.

Takoj po otvoritvi so bile odposlane udarnostne brzojavke Nj. V. kralju Petru II., kraljevemu namestniku knezu Pavlu in ministru predsedniku dr. Milanu Stojadinoviču. Brzojavke izražajo željo, da bi se utrdile gospodarske razmere v državi.

Pri volitvah novega odbora je bil zopet izvoljen za predsednika minister dr. Korošec.

Po skupščini Glavne združne zveze se je vršil Združni kongres, ki je bil zelo dobro obiskan. Kongresu je predsedoval notarni minister dr. Korošec. Kongres je otvoril s kratkim nagovorom, v katerem je očrtal važnost združništva pri urejevanju gospodarskih razmer. Na kongresu je bila sprejeta daljša resolucija, ki ugotavlja, da je v Jugoslaviji 7000 zadrug, v katerih je večletnih nad 900.000 zadrugarjev. Kongres je podrobno razpravljal o težavah kreditnega združništva in zahteva, da se izdajo primerni ukrepi za obnovo likvidnosti kreditnih zadrug. Osnuje naj se Združna banka, kateri naj država zasigura potrebna sredstva, da bo mogla uspešno podpirati kreditne zadrug. Čim pre naj se izdajo primerni ukrepi za sanacijo vseh ostalih združnih panog. Pospeši naj se končna ureditev agrarne reforme, tako, da bodo agrarni naseljenci čim prej postali lastniki zemlje.

Prepir radi prta

... uporabljala bom vedno samo

SCHICHTOVO

TERPENTINOVNO MILO

za namakanje pa žensko hvc'lo

benega poročila? Kdo vé, kako se mu godi po svetu.

Tudi sosedje so ugibali, kje je Majarjev Janez. Nekateri so uganili, da je pri vojaki, drugi so ga iskali drugod po tujih krajih. Pravega pa ni nihče pogodil.

Medtem se je oglasil v Orešju neznan popotnik. Oddal je pri Majarju neko pismo, ki ga pa niso znali prebrati. Majar se je takoj odpravil s pismom k svojemu prijatelju, odkoder se je vrnil z žalostno novico.

„Janez je mrtev!“ mu je zajechalo iz grla. „Delal je daleč nekje v kamnolomu, kjer ga je zasulo...“

V hiši je nastala globoka žalost. Domači so pričeli glasno jokati. »Požrli so ga!« je tarnala mati. »Janže ga ima na vesti...“

Novica je hitela od hiše do hiše. Vsa vas je milovala nesrečno družino. Minki je pokalo srce, ko je premišljevala usodo svojega zaročenca. Zakaj ni raztrgala vezi, dokler so bile še rahle ter so se dale razdreti. Takrat bi bila ločitev laže prebolela.

Očitki, da je Janez pobegnil zaradi nje, so jo najbolj boleli. Videla je, da jo pri Majarju gledajo po strani. Prejšnjo prijateljstvo se je ohladilo. Minka se ni upala več stopiti v Majarjevo hišo. Pa tudi Majarjevi niso več prihajali h Koširju.

Zavoljo razburjenja se Robidar nekaj časa ni prikazal v Orešju. Prišel pa je zopet, čim se je žalost nekoliko pozabila. Spet se je dobrikal dekletu, pred katerim je bolj ko kdaj poprej razgrnil svoje mreže.

Minka je bila brez moči in tolažbe. Upanje, ki jo je še prej krepilo, je ugasnilo za vedno. V znamenju je gorela sveča le še kot spomin na skrivnost obljube. »Janez, odpu-

sti, ako sem res kriva«, je molila za njegovo dušo.

Nasilnik je obupal nad uspehom. Odpravdale so mu vse pasti in zanke. Nobena zvijača se mu še ni obnesla. Njegova hudobnost pa ni mirovala. Mladenki, ki mu je tako vztrajno kljubovala, je pričel groziti: »Ali veš, da si osumljena čarodejstva? Kdo je odprl jetniku vrata, da je pobegnil iz ječe? Oni zapisnik je še vedno shranjen v grajski pisarni...«

Dekle je obledelo. Pogum se je umikal strahu pred grajsko ječo.

»Za čarovništvo je določena smrtna kazen«. Zlobnik je hotel zdobiti njeno odpornost.

»Potem bo vsaj konec...« je izrekla z drhtečim glasom.

»In muke...« jo je pričel strašiti. »Trenje kosti... Zbadanje z razbeljenim železom... Natezalnica...«

Mladenka si je zakrila obraz in pričela jokati.

Košir je drhtel od strahu in groze. »Minka!« jo je poklical. »Vsega tega ne boš mogla pretrpeti. Pa se vdaj v usodo.«

»Očel!« je kriknila obupno. Nikdar ni mislila, da bo kdaj čula iz njegovih ust tako strašno besedo.

»Vdaj se iz ljubezni do očeta«, je silil Robidar. »Vem, da ne maraš zame, kar ti ne zamerim. Vendar mi je na srcu tvoja sreča. Obsodba je skoro že izrečena... A še jo lahko preprečim. Odloči se v poslednjem trenutku vsaj očetu na ljubo. Ne boš se kesala.«

»Minka, tvoja smrt bi bila tudi moja«, je ječal slabotni starec. »Umril bi tisto uro, ko

bi ti gorela na grmadi...«

»Dekle, poslušaj očeta!« ji je prigovarjal Robidar. »Dobro premisli, preden se boš odločila.«

Mladenka je molčala. Zmagala je ljubezen do očeta. Zlomljena je bila njena trdna volja.

Strahovanje, ki ga je izvajal Janže v Orešju, ni koreninilo na Brstičju. Graščaku se je ohladila jeza na uporne vaščane, zato ga je bilo treba ponovno naščuvati. S tem hudobnim namenom je hotel nasilnik stopiti predenj, a Viljema ni bilo v graščini. Povedali so mu, da je odjezdil v grapo k drvarjem.

Robidar mu je hitel naproti. Nadejal se je, da ga bo našel kje v samoti, kjer se bo sta laže pomenila. Tam mu bo odkril svojo željo ne kot podložnik, marveč kot sin očetu.

Srečal je delavca, ki mu je hitel nasproti. »Graščaka je ubilo«, mu je povedal v eni sapi »Ko smo podirali hrast, je stal prebližu. Dosegla ga je veja ter ga oplazila po glavi.«

»Ali še živi?« Janže se je resno prestrašil.

»Srce mu še nekoliko utriplje...«

»Kam pa dirjaš?« je zadrževal odhajajočega drvarja.

»V graščino po padarja in voznika...«

»Ali je nevarno, da bi ne okreval?«

»Zato pa hitim, da ne bo prepozno...«

Graščak je ležal v grapi na posušeni gozdnj travi. Ganil se ni z nobenim udom. Drvarji so mu močili čelo z mrlimi obkladki.

Ponesrečenec se ni več zavedel. Tudi izkušeni graščinski padar mu ni mogel ohrati

Zveza slovenskih zadrug in kmetijska zaščita

Dne 24. t. m. je bila v Ljubljani seja celokupne uprave (načelstva in nadzorstva) Zveze slovenskih zadrug. Glavni predmet razgovora je bilo sklepanje o tem, kakšno stališče naj zavzamejo naše zadruge do vprašanja kmečke zaščite z ozirom na določila nove uredbe. Zveza je priredila pismeno anketo o tem vprašanju in naloga seja je bila, da na podlagi došlih odgovorov določi stališče našega združništva. Anketa je pokazala, da je velika večina zadrug za dosedanji združni odplačilni načrt in to iz razloga, ker zadruge, kot predstavnice upnikov in dolžnikov, ki so oboji kmečki ljudje, ne morejo niti izdatneje znižati obrestne mere, dokler jim uredba o maksimiranju obrestij ne nudi možnosti za enako znižanje vložne obrestne mere, niti ne morejo priznati dolžnikom odpisov, ker so po veljavnih zakonih dolžne naloženi denar vrniti vlas-

gateljem, razen če bo in kolikor bo dejansko država plačala te odpise.

Kljub jasnemu rezultatu ankete zvezina uprava vendar ni napravila nobenega načrta, ker je med tem dospela tudi vest, da smatra pristojno ministrstvo, da velja za zadruge še nadalje dosedanji združni odplačilni načrt, priobčen v letošnjem »Službenem listu« od 20. julija t. l. in da bo v najkrajšem času ta načrt deloma ali popolnoma potrjen tudi po novi uredbi. Uprava je zato sklenila, priobčiti pristojnemu ministrstvu rezultat združne ankete in tako nuditi priliko, da oblastva lahko na podlagi zbranega gradiva ukrenejo vse potrebno, da bo brez škode za obstoj združne organizacije in interesov desetstisočev malih vlagateljev nudila zadolženim kmetom največje ugodnosti.

Kako je torej z zaščito pri zadrugah

Kdor prečita obedve poročili ne bo vedel, kako je res z zaščito pri zadrugah. Predsednik Glavne združne zveze minister dr. Korošec povdarja ugodnosti nove uredbe o zaščiti kmeta za združnike, Zveza slovenskih zadrug pa smatra, da še nadalje velja dosedanji odplačilni načrt za naše zadruge. Kdo ima prav? Jasno je, da je člen 4 nove uredbe ugodnejši za združnike-dolžnike, dočim je stari odplačilni načrt ugodnejši za združnike-upnike. Ne vemo, čemu objavlja Zveza slovenskih zadrug mnenje češ, da ministrstvo smatra, da je stari odplačilni načrt za zadruge še vedno veljaven, ko vendar nova uredba jasno pove, da so z 8. okt. 1935 izgubile veljavo vse dosedanje uredbe

o zaščiti kmetov. Odplačilni načrt za zadruge od 22. julija 1935 pa ima za podlogo določbe stare uredbe od 3. avgusta 1935. Dejansko je torej ta odplačilni načrt brez podlage vse dotlej, dokler ne podpiše kmetijski minister novega, ki bo ustrezal ugodnostim nove uredbe o zaščiti kmeta. Da je naše naziranje pravo, je dokaz poudarjanje ugodnosti nove uredbe o zaščiti kmeta za združnike toliko verjetnejši dokaz, ker je on obenem najvišji predstavnik združništva v naši državi.

Potrebno bi bilo da izda oblastvo nemudno svoje uradno mnenje, kako je z zaščito kmetov združnikov, da ne bo nepotrebnega razburjenja in beganja ljudi.

Proti previsokim cenam

Kr. banska uprava razglša: Opazilo se je, da so cene nekaterim življenskim potrebščinam še vedno nesorazmerno visoke, drugim pa se celo neupravičeno zvišujejo.

Zato objavlja kraljevska banska uprava v vednost in ravnanje, da sta še vedno v veljavi zakon o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne

30. decembra 1921. Zato se poslovni krogi in prebivalstvo opozarjajo na določbe tega zakona in pravilnika, od katerih se naslednje določbe izrecno navajajo:

1. Vsakdo, ki prodaja življenske potrebščine na debelo ali na drobno, mora označiti cene posameznih predmetov, zlasti onih ki so izstavljeni v trgovini in pred njo, tako

niti življenja. Ošabni grajski gospod, ki ni trpel nikdar ugovora, je ležal drugi dan bled in nem na mrlškem odru.

Krvice, katere je izvajal v življenju, so mu podložniki iz srca odpustili. Celo zagovarjali so ga in molili za njegovo dušo. Našli pa so se seveda tudi taki, ki so mu nesrečo privoščili. Teh je najbolj največ v Orešju, ki je najbolj trpelo pod njegovim oblastvom.

Konrad je bil njegov zakoniti naslednik. Ljudstvu se pod njegovim gospodstvom ni bilo treba pritoževati. Strel, ki mu je pred letom zdobil koleno in pa nezgoda pokojnega očeta, ga je ponižala pred tlačani. Zasijali bi jim bili boljši časi, ko bi ne bilo Janžeta, ki je bil mlademu gospodarju desna roka.

Robidarja ni izmodrila nobena nesreča. Kdor se mu je zameril, tega je oglodal do kosti; njegova hudobnost je bila našičena šele tedaj, ko je podrl nasprotnika ter mu pokleknil na prsi.

Veljava, katero si je pridobil na Brstičju, se je podvojila, ko je prevzel oskrbnništvo. Konrad se ni dosti brigal za gospodarstvo. Janže ga je sukal kakor igračko. Slabič je moral kimati in molčati. Oskrbnik je bil glava; kar si je izmislil, to se je moralo zgoditi.

Koširjevi Minki so grozili hudi časi. Nasilje je bilo čedalje večje, njen pogum pa je pešal od dneva do dneva. Luč v znamenju jo je še vedno spominjala obljube, a smrt njenega zaročenca jo je odvezala prisega. Oče se je zbal groženj vsiljivca. Zato je resno prigovarjal hčeri, naj privoli v zakon.

»Oskrbnik je prvi za graščakom«, si je mislil v svoji preprostosti. »Vsega boš imela v izobilju«.

»Oče, z Janžetom ne bom nikdar srečna«, se je branila. »Nikdar, dokler bo živela v meni iskrica spomina na pokojnega zaročenca...«

Košir je trepetala beseda: »Žgali te bodo z razbeljenim železom... Na natezalnici ti bodo trgali žile... Umrla boš v strahovitih mukah...«

»Tedaj bom rešena«, je izrekla vdana v usodo.

»In jaz? Minka, ako že odklanjaš moj nasvet, tedaj poslušaj vsaj mojo prošnjo: vzemi me s seboj na grmado«.

Mladenka je pobesila glavo. Ta beseda ji je ranila nežno otroško dušo. Njena trdna volja je bila omehčana. Njemu, ki ji je vse na svetu, se ni smela več upirati.

»Oče, vse bom storila za vas«, se je naspoled odločila. »Srečna bom v nesreči, v kateri me bo opirala zavest, da sem vam ugodila«.

Košir se je razveselil. Toda njegovo veselje je bilo grenko ko pelin. Ravnatil je moral tako, kakor je zahtevala njegova očetovska ljubezen. Minko je hotel oteti trpljenja. Bog ne daj, da bi gorela na grmadi — drugim v pohujšanje in njemu v sramoto.

Starcu je drhtela roka, ki jo je položil na njeno čelo. »Minka, zaupaj!« je izrekel z bolestnim glasom. »Bog naj te blagoslovi!«

Dolgo je klečala mladenka tisti večer pred vaškim znamenjem. Pred njo je trepetala sveča kakor oni večer, ko se je poslavljala od zaročenca. Njene misli so se potapljale v skrivnost obljube. Krog in krog nje se je zgrinjala tema. Svetil se je le obraz čudodelne podobe, kamor je padala svetloba

da jih vsakdo lahko razločno vidi. Za življenske potrebščine se po gori označenem zakonu smatrajo razen človeške in živalske hrane tudi obleka, obutev, kurjava, razsvetljava, kmetijsko orodje, zdravila in drugi predmeti nujne potrebe, kakor tudi material za njih izdelovanje. Luksuzni predmeti so izvzeti.

Kmetijski pridelovalci, ki prinašajo svoje pridelke na trg, pa niso obvezni označevati cen.

2. Prepovedano je kupičenje življenskih potrebščin z namenom, da bi se blago vzel iz prometa in s tem zvišala njegova cena.

3. Prepovedano je prodajalcem zahtevati višjo ceno, kakor jo predstavlja običajni in dovoljeni trgovski čisti dobiček; v nobenem slučaju pa ne sme biti ta večji od 25%.

Poljedelci, ki prinašajo svoje pridelke na trg, so izvzeti od te določbe.

4. Večkratna preprodaja (verižna trgovina) in nečista spekulacija, ki namerja podražiti cene življenskih potrebščin, je prepovedana; enako kupovanje na trgih in sejmih zaradi preprodaje v istem kraju, v času, dokler traja semanji dan.

5. Kupovanje življenskih potrebščin od onega, ki jih nese na trg, na poti do trga z namenom, da bi ne prišle na trg, ali da bi jih bilo malo in da bi jih kupec sam lahko drago prodajal, ni dovoljeno; ravno tako ni dovoljeno ponujanje cene, ki je višja od tržne cene, ako si kupec s tem namerava zagotoviti nabavo najnujnejših potrebščin ali, da bi si odslej zagotovil prvenstvo pred drugimi kupci.

6. Kazniva dejanja po gori označenem zakonu se kaznujejo z zapornimi in denarnimi kaznimi obenem in sicer s zapornim od 1 meseca do 6 mesecev ter z globami do 5000 in 10.000 dinarjev. Razen tega se more v gotovih slučajih odvzeti blago, ki je predmet kaznivega dejanja, v korist fondu za prehrano siromakov, dotičnim osebam pa prepovedati poslovanje začasno ali za trajno.

Priporočajte in širite „DOMOVINO“!

drobne lučce. Tja se je stekalo njeno zapanje v temno bodočnost.

Predcn je odšla, se zdihnila: »Marija, sprejmi mojo daritev! Žrtvujem se iz ljubezni do očeta...«

7. Pred usodnimi koraki.

Kakor se je Lipe hitro naveličal tujine, tako tudi doma ni mogel obstati. Kmalu se je poslovil in odšel nazaj proti hrvaški meji.

Janez ga ni mogel dočakati. Prva beseda mu je bila, kaj je novega v njegovem domačem kraju.

Lipe je vedel mnogo povedati. Pravil je o nenadni smrti graščaka Viljema in o Konradu, novem gospodarju na Brstičju. Tega je v marsičem pohvalil, grajal pa je tudi njegove napake. Ljudstvo bi bilo skoro zadovoljno pod njegovim gospodstvom, ako bi ne bilo Robidarja, novega oskrbnika. Ta je bil za ljudstvo prava šiba božja.

»Ali se Robidar še ni oženil?« je vprašal Janez tovariša.

»Prav sedaj se namerava poročiti. Menda imajo že vse urejeno...«

»Kje si je neki izbral nevesto?«

»Pri Koširju v Orešju. Minka se je naspoled odločila. Zadnjič sem ti že nekaj omenil.«

»Nekaj si mi pravil«. Janez se je prestrašil. »To je bila menda tista čarovnica. Nienega fanta so zaprli, pa je pobegnil iz ječe«.

»Tista je, tista. No, in oni fant je odšel po svetu ter se ni več oglašil. Dokler je upala, da je živ, tako dolgo je vsiljivca pogumno odpravila. Nedavno pa je prejela pismo o njegovi smrti. (Dalje)

Gospa Ivanka ima prav!

Da ima rajša, če postane pri pranju voda umazana, pravi gospa Ivanka. Je to mogoče? Da! Obilna, gosta in bela pena Zlatorogovega mila ima neverjetno moč, da razkroji in odplavi vsako nesnago, pa četudi se skriva v notranjosti tkanin. Perilo postane snežno belo in - odplavljena umazanost počrni vodo.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

POLITIČNI PREGLED

Po prvih treh tednih abesinskih bojev je na podlagi italijanskih ter abesinskih uradnih poročil in posebnih informacij raznih vojnih poročevalcev vojaški položaj v vzhodni Afriki približno naslednji:

V severni Abesiniji so zasedli Italijani od 40 do 60 km globok pas od italijanske meje proti notranjosti Abesinije. Dolžina severne fronte znaša kakih 130 km. V tej zasedeni coni grade sedaj Italijani mrzlično zveze z zaledjem, kopljejo vodnjake in postavljajo barake in skladišča. Vsa fronta je v dolžini že močno utrjena in zavarovana z bodečo žico, da se na ta način preprečijo iznenadenja od strani abesinskih četnikov, ki bodo gotovo poskušali napadati posamezne italijanske kolone in pozicije za glavno fronto.

Italijani se sedaj na severni fronti zadovoljujejo z živahnimi letalskimi akcijami. S pomočjo izvidniških letal se boče italijansko vojno vodstvo temeljito poučiti o stanju abesinske severne vojske, ki se zbira okoli Makale. Obenem vrše italijanska letala tudi fotografiranje pokrajin južno od črte Adigrat—Aksum, da pripravijo tako material za popravo zemljepisnih kart teh predelov, ki so zelo nepopolne.

Kdaj bodo pričeli Italijani na severni fronti z novo ofenzivo, ni mogoče razvideti iz poročil. Vsekakor pa je že sedaj gotovo, da ne mislijo več zapustiti doslej zasedenih

predelov pokrajine Tigre. V primeru, da bodo Abesinci res poskusili z ofenzivo na severni fronti za osvoboditev zasedenega svetega mesta Aksum, potem ni pričakovati, da bi uspeli. Manjka jim težka artiljerija, s katero bi lahko razbili italijanske postojanke, ki so od dne do dne bolj izgrajene. Abesinska ofenziva proti postojankam italijanske severne vojske bi se razbila na betoniranih gnezdih italijanskih strojníc.

Edina nevarnost, ki preti severni vojski, je poskus abesinskih čet priti v bok italijanski vojski na severozapadu. S to opasnostjo pa računajo tudi Italijani, ki stalno očakujejo svoj bok s četami, ki prihajajo iz domovine.

Na somalijski fronti se doslej še ni vršila nobena večja bitka. Tu so Italijani pod poveljstvom generala Grazianija zelo previdni pri svojih vojnih operacijah. To pa je pripisovati deloma dejstvu, da je tu samo ena divizija italijanskih vojakov, dočim tvorijo ostali del somalijske vojske čete nekaterih somalijskih plemen, ki so v službi Italije. Zaradi tega so vse vesti o nekem skorajšnjem pohodu te vojske, ki razpolaga sicer z jakimi odredi lahkih tankov, proti Hararju, preuranjene. Harar je danes še nad 450 km zračne črte oddaljen od fronte. Med njim in fronto leži pas puščav in neprehodnih step, v katerih bi bilo potrebno več deset tisočev italijanskih vojakov samo za čuvanje zveze z italijansko Somalijo. Prav ta

ko so preuranjene še za dolgo časa vse vesti o pohodu italijanske vojske proti železnici Džibuti—Addis Abeba.

V KRATKEM IZIDE

EPOHALNA KNJIGA ABESINIJA

NEREŠENI PROBLEM AFRIKE.
Cena broš. Din. 30.—, vez. Din 40.—.
Naročila si rejema založba »Dome« Ljubljana.

DOPISI

BREGANA. (Smrtna kosa). Dne 25. oktobra t. l. smo spremili k večnemu počitku tukajšnjega mnogo spoštovanega pekarskega mojstra g. Josipa Kolariča. Pokojnik, kateri je dolga leta bival na Bregani, kjer si si je pridobil s svojo ljubeznivostjo in pravičnostjo velik krog znancev in prijateljev, kar je bil viden dokaz na dan pogreba, katerega se je navzlic slabemu vremenu udeležilo mnogo ljudi. Prisostvovala so tudikorativno vsa domača društva, katerih je bil pokojnik član in sicer: Sokolska društvo Bregana, katerega pevski odsek mu je zapel dve nagrobnici, nadalje Prostovoljni gasilni četi Bregana in Obrežje. Vsa ta društva izgubijo v pokojniku svojega dobronika, a njegova žena dobrega moža in gospodarja.

LIBOJE. V službi domovine je preminul v Skoplju 18. t. m. vojak Anton Hroatni, doma iz Liboj. Služil je vojake pri auto komandi v Skoplju, kjer se je na vajah zgodila nesreča, da se je avtomobil prevrnil in ga poškodoval, da je na posledicah umrl. Lahka ti bodi zemljica tam na jugu, predragi Tone! Staršem naše sožalje.

SPUHLJA PRI PTUJU. Tukajšnja gas. četa priredi dne 3. novembra t. l. na dvorišču g. nar. posl. Brenčič Mihaela veliko tombolo s krasnimi dobitki, med njimi 5 dvokoles. Čisti dobiček je namenjen za odplačilo motorne brizgalne, zato se vabijo vsi prijatelji gasilstva ter dobredelnih ustanov, da se v obilnem številu udeležijo. V primeru slabe ga vremena se tombola vrši nepreklicno 17. XI. 1935.

Grh-iel Scott:

SIVKA

revel Boris Ribteršič

Deveto poglavje

Razburljiv boj

Tri dni je Sivka krevljala po treh nogah. Potem se je nekoliko pozdravila, da so ji lahko sneli papec s tačice.

»Zdaj nam bo gotovo pobegnila,« je menil možak, toda ne, to Sivki še na misel ni prišlo. Strašno všeč ji je bilo pri novih ljudeh; dobila je toliko mleka, kolikor ga je hotela, in spala je lahko na najlepšem divanu. Vsi so jo imeli radi. Otroci so delili z njo vse dobrrote, ki so jih dobili, in so jo nosili na rokah po vrtu.

»Ali bi rada kaj jedla?« so jo neprestano izpraševali. »Ali bi se pa morda rajši z nami igrala?«

Najmlajši je privezal papirnato žogico na nit in tekal z njo po poti. Če je skočila Sivka za njo, se je tako smejal, da je moral sestiti.

Med najstarejšim in najmlajšim je bilo majhno dekletce, ki je vzelo glavnik in Sivko po vsem telesu počesalo.

»Kako dolgo dlako ima!« je rekla.
»Divja mačka je,« je menil najstarejši.
In potem so jo vsi klicali in iztezali roke po njej:

»Divja mačka, divja mačka, pojdi z nami k potoku. Tudi ti se boš lahko vozila z jadrenico!«

»Divja mačka, divja mačka, pojdi z nami v hlev, da ti bomo pokazali našega konja!«

»Divja mačka, divja mačka, kje si dobila tako lep ovratnik?«

»Ne smete je mučiti,« je dejal možak, »drugače vas ne bo mogla več prenašati!«

»Ne, ne,« so odgovarjali vsi, »saj se le z njo igramo. Nič hudega ji nečemo in tako radi jo imamo, očela!«

In najmlajši je dodal:

»Tudi on anas ima rada!«

Prosili so, da bi smela spati ponoči pri njih v postelji in so si dajali z njo dosti dela. Sivka je morala biti ves dan pri njih. V hiši in zunaj so jo morali imeti pri sebi in v majhnem vozu za lutko so jo vozili na izprehod. Dobila je rdečo svileno odejo in blazino za zglavje. Niti koraka ji ni bilo treba napraviti. In takoj zjutraj, ko so se zbudili, so sedali na svoje postelje in vpraševali:

»Ali je divja mačka tudi še tu?«

Seveda je vstajala Sivka dosti prej kakor drugi in zato je časih niso takoj dobili. Bila je na vrtu in lizala roso, ali pa je ležala v travi in prežala na miši. Zmeraj se je s čim ukvarjala. In otroci so potem letali okoli, klicali so jo in iskali, v rokah so imeli maslen kruh za njo in ji dajali najnežnejše priimke, ki so jim prišli na misel, saj niso vedeli, kako ji je prav za prav ime.

»Svilena mačica, kje pa si?«

»Pridi, pridi, pridi, žametna muca!«

»Princeska, princeska, pridi! Sira ti bomo dali!«

Tedaj se Sivka seveda ni mogla več upirati. Prihitela je k njim in dvignila svoj košati rep...

Nekoč je Sivka spet tako sedela zjutraj na vrtu in se solnčila.

Čepela je pod visoko vrbo, ki je imela v vrhu sračje gnezdo, in gledala muhe, ki so brenčale okoli nje. Tedaj se je iznenada spomnila, da bi utegnila biti v gnezdu jajca ali pa mladiči, in en, dva, tri, zasekala se je s kremplji v skorjo drevesa in se pripravila, da bo splezala po debelu.

V hiši ni bil še nihče pokoncu. Slišala je, da so se v gnezdu prav tedaj pogovarjali, zato je sedla na vejo in počakala, da sta oče srakež in mati sraka odletela po zajtrk. Toda čakala ni niti trenutek dalje, kar jo mogla tiho, je splezala na streho gnezda. Ali je pač kdo doma?

Nekaj časa je pretoklo, preden je odkrila vrata. Bila so odprta, toda tako majhna, da še glave ni mogla vtakniti vanje. Toda zaradi tega še ni vrgla puške v koruzo. S kremplji se je trdno oprijela gnezda in zbadala z eno tačico po njem kakor z vilicami — ali se ni tu premikalo nekaj mehkega? Ko pa je tako brskala po gnezdu in se iztegovala, da bi plen pograbila, je iznenada zaslišala besen krik. Oče srakež in mati sraka sta se vrnila. Oba sta se zagnala vanjo, tolkla sta jo in praskala s kljunom in s kremplji ter jo poskušala s perutnicami zagnati na tla.

»Kri-kri-kre-kre-kre!« sta kričala tako besno, da je šlo kar skozi ušesa. Sivka je imela komaj še toliko časa, da se je vrgla na hrbet in je iztegnila vse štiri od sebe. Tako je ležala na strchi in se borila, kakor je vedela in znala. Najprej je še šlo, dokler sta bila napadalca sama. Toda kmalu je prišla

Zagrebečan ni prišel k razpravi. Služkinji mora plačati še posebno odškodnino.

* *Z mesom in mastjo so se založili.* Viničarka Marjeta iz Sp. Volovleka si je za zimo preskrbela več kg svinjskega mesa in masti ter je imela vse skupaj spravljeno v kibli, ki jo je postavila na varno v stiskalnico poleg stanovanja. Toda neke fante je omamil vonj po svinjskem mesu pa so ga enostavno odnesli z mastjo in posodo vred. Vsega je bilo 9 kg mesa in 14 kg masti. Viničarka je občutno oškodovana, zlasti še, ker si je to odtrgala od ust, da bi imela kaj za zimo. Orožniki so fante izsledili.

* *Junaka noža pred sodniki.* Pred senatom mariborskega okrožnega sodišča sta stala dva junaka noža, ki sta za svoje junaštvo prejela zaslužen plačilo. Prvi je bil obsojen 26-letni posestniški sin Valentin Lubec, ki je letos 3. junija ob priliki ženitovanja v Ščavnici z nožem zabodel svojega ljubezenskega tekmeča Friderika Žižka, ki je nevarno ranjen obležal na tleh. Lubec je bil obsojen na 1 leto robije. Takoj nato je stopil pred sodnike 22-letni hlapec Ludvik Čarnij, ki je v vinotoču v Gornji Radgoni z nožem obdelal posestniškega sina Petra Brajndla. Za svoje junaštvo je obtoženec prejel 8 mesecev zapora.

* *Divja lovec pred sodnikom.* Te dni sta morala pred sodnika divja lovec Gojkovič Janez, posestnikov sin in njegov brat Jakob oba iz Sp. Hajdine pri Ptujju. Obtožnica jima očita, da sta lovila v revirju posestnika Zupaniča Matevža iz Hajdine fazane ter mu naravnala precejšnjo škodo. Oba sta dejanje deloma priznala in ju je sodnik obsodil; Gojkovič Janez na 14 dni strogega zapora, razen tega pa bo moral še odsedeti štirimesečno kazen, na katero je bil nedavno obsojen pred mariborskim sodiščem pogojno. Jakob pa je bil obsojen na sedem dni zapora pogojno za dve leti.

* *Nad 20 koles ukradel, nato se obesil.* Nedavno so napravili orožniki na Pragerskem dober lov. Aretirali so Alojza Krapeša, ki je v okolici Zgornje Polskave prodajal kolesa. Zaplenilj so mu več koles. Po daljšem zashiševanju so prišli orožniki do prepričanja, da jim je padel v roke nevaren tat koles. Orožnika Lorgier in Kožuh sta ugotovila, da je Krapeš kradel kolesa v Mariboru in Ptujju kar na debelo ter jih prodajal na deželi kmetskim ljudem. Veliko tatvin je že priznal ter je ugotovljeno že sedaj, da je ukradel nad 20 koles. Krapeš je svoje tatinske podvige izvrševal zlasti zadnje mesece in gotovo gre večina številnih tatvin koles, ki so se zadnje čase dogajale v Mariboru, na njegov račun. Orožniki s preiskavo še nadaljujejo in bodo skušali doznati tudi kupce koles. Marsikak lastnik ukradenega kolesa bo morda sedaj zopet prišel do svoje lastnine. Orožniki so oddali Alojzija Krapeša policiji v Ptujju, ki ga je tam zaprla. Ko je stražnik čez dobro uro pogledal v celico, je opazil, da se je Krapeš obesil. Vsi poizkusili, da bi ga obudili k življenju, so bili zaman.

PREKMURSKI GLASNIK

STRAHOVIT POBOJ IN NESREČA V PREKMURJU

Lendava, 22. oktobra.

Posledice obilnega in dobrega pridelka se že čutijo. Preteklo nedeljo so bile v več mestih lendavskega sreza veselice, na katerih se je prav pridno popivalo. Skoro na vseh veselicah pa je prišlo do večjih ali manjših prask. Ranjenci so morali iskati zdravniške pomoči, drugi so se morali zateči v bolnico, ni pa manjkalo tudi smrtnih žrtev divjaških pretepev.

Do prav žalostnih dogodkov je prišlo na Gornji Bistrici, občina Crensovci. V gostilni je bila trgatvena veselica, katere se je udeležilo več fantov iz sosednjih vasi. Pod učinkom močnega mošta je prišlo med fanti iz Gornje in Srednje Bistrice do prepira

in seveda tudi do pretepa. V prvi bitki, ki se je razvila v gostilni in na dvorišču, je dobil hujše poškodbe Šernek Ignacij iz Gornje Bistrice, ki ga je zabodel neki Bohneč iz Srednje Bistrice v oko. Šerneka so takoj odpeljali v bolnišnico v Mursko Soboto, oko je izgubljeno. Gornjebistričani tega niso mogli prenesti in so navalili na svoje nasprotnike, ki so jih podili domov v Srednjo Bistrico. Med bežečimi je bil tudi Lebar Oto, ki se je spotoma skrnil. Zasledovalci pa so ga iztaknili in začeli udrihati po njem. Dobil je sedem smrtnih ran na glavi z ročicami od voza in s sekirico. Nesrečni Lebar je čez pol ure izdihnil. Bil je star šele 29 let in se je pred kratkim oženil. Sam se pretepa sicer ni udeležil in ni bil pri vsem sporu nič prizadet, bežal je pač, ker bi bil tepen vsakdo iz Srednje Bistrice. Orožniki so aretirali pet fantov, ki dejanje deloma priznavajo, deloma pa zanikajo, ali pa vale krivdo drug na drugega. Dogodek je tembolj žalosten, ker sta izmed aretiranih fantov dva mladoletnika.

Komisija, ki je šla na kraj zločina, pa je spotoma opravila svoj žalosten posel še v Dolnjem Lakošu. Tu sicer ni bilo fantovskega pretepa, ampak je postala žrtev nepredvidnega in očitno pijanega kolesarja 73-letna starka Helena Varga. Neki Škafar se je peljal domov iz Lendave, ki pa ni bil gospodar svojega kolesa in je v Dolnjem Lakošu zavozil v gručo žensk, ki so sedele ob cesti pri plotu. Nekatere so dobile manjše poškodbe, a Vargovo je kolesar tako pritisnil na plot, da ji je zlomil prsni koš in je starka kmalu nato izdihnila.

— *Smrt uglednega moža.* 19. t. m. je umrl v Cirkovcih na svojem posestvu v 79. letu starosti znani posestnik in gostilničar Goljat Anton. Pokojni je bil dolgoletni župan občine Cirkovcev, ki ga je bila za zasluge imenovala za častnega občana. Bil je tudi ustanovitelj gasilskega društva ter je v njem deloval do smrti. Tudi gasilska četa ga je imenovala za častnega člana. Mož je bil prav zaradi odkritega značaja pri vseh splošno priljubljen ter znan po vsem obširnem ptujskem okraju. Ob veliki udeležbi so ga gasilci spremili na njegov zadnji poti, domače pevsko društvo pa mu je v slovo zapelo žalostinke.

* *Skrivnostno izginotje bogatega kmeta.* Pred dobrim tednom je prispel v Maribor 76-letni posestnik Franc Korošec iz Petrove v Prekmurju v družbi delavca Aleksandra Perša. Korošec je imel opravka drugi dan na sodišču in sta s Peršem prenočila na prostem. Korošca k razpravi ni bilo. Prišel je Perš, ki je izjavil sodniku, da sta s Korošcem zvečer popivala in da je neznan kam izginil. Ker je imel Korošec pri sebi okrog 20 tisoč Din, sumijo, da je postal žrtev zločinske roke. Od takrat namreč ga zaman iščejo vseposod. Sum pa je takoj padel na Perša, ki ima grdo preteklost in je bil že kaznovan zaradi umora in roparskega napada. Drugi dan so orožniki prignali Perša iz Petrove, da jim je pokazal, kje sta s Korošcem kritično noč prespala. Označil jim je kraj na sejmu za seno. To priznanje pa je sum še povečalo, ker domnevajo, da je Perš zavlekel pijanega Korošca v Dravo, ki teče tam blizu. Istočasno ko so bile oblasti obveščene o najdbi trupla neznanega možkega, ki ga je Drava naplavila v Markovcih, so orožniki v Gorišnici po opisu takoj presodili, da je to truplo pogrešanega Franca Korošca iz Petrove v Prekmurju. Zato so o najdbi takoj obvestili svoje v Petrovcih. Drugi dan so se pripeljali v Ptuj sorodniki pokojnega, med njimi Koroščeva žena, hči, sin in sinaha. Takoj so se podali v mrtvašnico pri Sv. Marku, kjer je še ležal pokojni Korošec, da bi ga svojci videli in prepoznali. In res so v njem takoj spoznali svojega očeta odnosno moža. Svidenje je bilo pretresljivo. Kakor so svojci izpovedali, je pokojni res imel s seboj nekaj tisočakov, vendar pa ne 20, kakor je izbrva zagotavljal Perš. Zagonetka je zdaj le še, kako je prišel starček v vodo, zlasti še, ker je sodna komisija ugotovila, da ni umrl nasilne smrti. Še večja zagonetka pa je, kjer je denar, ki ga je

nesel pokojni s seboj v Maribor? Preiskovalne organe čaka težka naloga, da reši to zagonetko, zlasti še, ker Perš vztrajno dokazuje, da nikakor ni kriv starčkove smrti. Okrožnemu sodišču so izročili cigana Bajca iz Tezna pri Mariboru. Cigan se je vozil s skrivnostno izgubljen 76-letnim starčkom Francem Korošcem v vlak v Maribor. V zvezi s tem so Bajca v Ljutomeru prijeli in ga zaslišujejo. Med vožnjo se je namreč Bajc ponudil pokojnemu Korošcu za »zdravnika«. Proti Francu Peršu pa se še nadaljuje preiskava.

Iz popotnikove torbe

SPOMINSKA PLOŠČA OBNOVITELJU BIZELJSKIH VINOGRADOV

Bizeljsko, 23. oktobra.

Trgatev na Bizeljskem je končana. Značilno škripanje stiskalnic po hramih greh koncu. Vinogradniki so z izborno kakovostjo vina zadovoljni. Vsi pogovori se vrtijo okoli vina, vinskih cep in o vinogradih. Pri tem kaj radi segajo nazaj v ona leta — za Bizeljanca najtežja — v čas, ko so obnavljali od trtne uši uničene vinograde. Vsak se pri tem s hvaležnostjo spominja pokojnega Ivana Balona, deželnega vinarskega nadzornika. Med prvimi je uvidel potrebo obnove vinogradov, vzpodbujal je obupane rojake in kot vzoren vinogradnik prednjačil pri obnovi, dajal nasvete in preskrboval pri deželni vladi potrebna brezobrestna posojila. Kot tukajšnjemu rojaku mu je bil napredek bizeljskega vinogradništva najbolj pri srcu. Žal mu ni bilo dano, da bi videl in užival sadove svoje setve: delo ga je presrano umorilo in že 38 let sniva večni sen v ljubljenski bizeljski zemlji. Domača bizeljska občina se je vsaj delno oddolžila temu velikemu vinogradniku. Preteklo nedeljo so mu namreč prav slovesno odkrili na rojstni hiši v Stari vasi spominsko ploščo.

SADNI OGLED NA KRKI

Krka, 20. oktobra.

V nedeljo 6. oktobra je priredila naša Sadjarska podružnica v šoli ogled sadja, ki uspeva v Krški dolini. G. ing. Kafol iz Ljubljane je označil posamezne, nekatere še neznanne sadne vrste. Zanimanje je bilo zelo veliko, posebno za predavanja, ki jih je imel g. Kafol pred cerkvijo in v šoli, kjer je bilo na dolgih mizah sortirano vse sadje. Da bi tudi naš kmet nekoč kaj imel od sadja, smo sklenili, da bomo pometalji iz sadovnjakov vse manj vredne tkzv. »domače vrste« in še bolj vneto pospeševali gojenje vrst po sadnem izboru. Za Krko pridejo najbolj v poštev: zlata parmena, baumanova reneta, gambovec, zeleni štetinec, bobovec in landsberška reneta. Ta sadni ogled nam je pokazal, da životari po naših sadovnjakih še vedno okrog 100 različnih sadnih vrst! Hvaležni smo g. ing. Kafolu, Sadjarski podružnici in upravitelju g. Intiharju za to uspešno gospodarsko prireditve; za drugo leto — če bo dobra sadna letina — pa prosimo za popolno sadno razstavo.

MORAVSKE NOVICE

Moravče, v oktobru.

Oletnico smrti našega ljudskega kralja Uedinitelja smo proslavili Moravčani z odkritjem spominske plošče, katero je izdelal po načrtu našega rojaka akad. kiparja g. Val. Kosa kamnosek g. Vektorac iz Peč. Vzidana je na pročelni strani šolskega poslopja, kjer se je zbralo ta dan po molitvah v cerkvi mnogo občinstva. vsa šolska mladina in zastopniki moravških društev. Svečanost je otvoril šolski upravitelj g. Nanokoj z lepimi uvodnimi besedami, med katerimi je odgrnil zaveso in izročil ploščo javnosti. Po enominutnem molku je zaigrala godba, nakar je nastopila šolska mladina s petjem in deklamacijami V imenu šole je govoril učitelj g. Berlot, spominjajoč se mrtvega kralja pri njegovem velikem delu za Lobjšo bodočnost svojemu narodu. Predsednik občine g. Tome se je klanjal njegovemu spomenu v imenu občanov; dekan g. Ceznar pa

nas je povedel v duhu na Oplenac in položil v imenu faranov šopek na grob nepozabnemu vladarju G. Soteščan je kot član krajevnega šolskega odbora citiral svoje izvorno pesmico, ki se je glasila:

»Jesenski hlad spel trga cvetje
in mrtvo listje pada na gomile.
Oči so bridke solze nam zalile,
še čuti duša bol — naš Kralj je mrtev.

Odšel je sredi dela in načrtov.
Oko za njim ozira se v bolešči
in bolj kot kdaj smo domovini zvesti,
naš vzor je njena dragocena žrtev.

In zgled njegov kot zvezda nad gorami
na našem nebu v temni noči plava,
še duh njegov nas vodi in prešinja.

Ves narod se v ljubezni ga spominja
od Vardarja do sinjega Triglava,
iz tisoč grl doni mu večni: Slava!

V imenu Sokola je počastil spomin na mrtvo Veličanstvo br. starosta Toman, na kar je sledila deklamacija Sokoliča, člana sokolske dece. Ob sklepu je zapel še združeni pevski moški zbor in godba je z državno himno zaključila lepo uspelo svečanost.

Nedavno je bilo vlomljeno v mesnico g. Cotmana Izginilo je več mesa, masti in klobas v skupni vrednosti nad 1000 dinarjev. Za vlomilci ni ne duha ne sluha.

V Pečah so dogradili vzorni higijenični vodnjak ter ga bodo prihodnji teden izročili svojemu namenu. Gradnjo je podpiral higijenski zavod, pomagala je tudi občina, ostalo pa so odslužili vaščani s prostovoljnim delom.

BANKA BARUCH

11. Rue Auber, Paris (9^e)

odpremi denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu Vršni vse bančne posle najkulantneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Francija: št. 1117-94 Paris, Holandija: št. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967. Luxembourg — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

PROGRAM RADIA LJUBLJANA

3. do 10. novembra 1935.

Nevelja, 3. novembra: 7.30: Kmetijsko predavanje: O kmetijski zaščiti (dr. Schauer Dolfe); 8.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda; 8.15: Jutrnja telovadba (Ciro Soukal); 8.45: Z dobro voljo v novi dan (plošče); 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve; 9.45: Versko predavanje (prior Valerian Učak); 10.00: Lovske in narodne pesmi (poje g. Svetozar Binovec, vmes kmečki trio); 11.30: Micki miška pride v radio studio; 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 12.15: Kar želite, to dobite (plošče); 15.00: Koncert radijskega orkestra; 16.00: O zimski zelenjavi (gdč. Traven Albina); 16.15: Koncert radijskega orkestra; 17.00: Iz razvoja slovenske drame: I. Predavanje, II. A. Linhart: Zupanova Micka (veseloigra); 19.30: Nacionalna ura; 20.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda; 20.15: Vokalni koncert ge. Zlate Gjungjenac-Gavella, primadone ljubljanske opere, pri klavirju: g. Niko Štritof; 21.00: Ura lahke glasbe tamburaškega orkestra; 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: Za ples in kratak čas (Poje gdč. Jelka Igljičeva s spremljevanjem Radijskega jazzja).

Ponedeljek, 4. novembra: 12.00: Operetni venčki (plošče); 12.45: Vremenska napoved, poročila; 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: Po domače! (Magistrov šramel kvartet); 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji; 18.00:

Zdravniška ura: O motnjah v sreju (dr. Bogomir Magajna); 18.20: Nekaj valčkov (plošče); 18.40: Kulturna kronika: Podpirajmo naso knjigo (g. prof. France Vodnik); 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: Nacionalna ura; 20.00: Prenos iz Hubadove dvorane; 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: Za zabavo in za ples (prenos iz nebotičnika).

Torek, 5. novembra: 11.00: Šolska ura: Jesenska glasba (g. Emil Adamič); 12.00: Slavni virtuozi (plošče); 12.45: Vremenska napoved, poročila; 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: Koncert radijskega orkestra; 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji; 18.00: Radijski jazz; 18.40: Vzgojni pomen družine (dr. Stanko Gogala); 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: Nacionalna ura; 20.00: Večer podoknic; 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 6. novembra: 12.00: Harmonisti pojo (plošče); 12.45: Vremenska napoved, poročila; 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: Naše vojaške godbe igrajo (plošče); 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji; 18.00: Otroška ura; 18.40: Suedski prekop (g. Rudolf Dostal); 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: Nacionalna ura; 20.00: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča.

Četrtek, 7. novembra: 12.00: Reproduciran koncert na kino orglah; 12.45: Vremenska napoved, poročila; 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: Plošča za ploščo, pa kar brez; 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji; 18.00: Operne arije; 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič); 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: Nacionalna ura; 20.00: Beethovne skladbe: Simfonični koncert orkestra kraljeve garde (prenos iz Beograda); 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: Koncert vesele glasbe (Radijski orkester).

Petek, 8. novembra: 12.00: Pozdravi s planin (pesmice in godba na ploščah); 12.45: Vremenska napoved, poročila; 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: Ura francoske glasbe (Radijski orkester); 14.00: Vremensko poročilo in borzni tečaji; 18.00: O gospodinjskih nadaljevalnih šolah (ga. Anka Mešiček); 18.20: Harmonika (plošče); 18.40: O zaščiti upnikov (dr. Joža Voršič); 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: Nacionalna ura; 20.00: Spominska proslava Davorina Jenka; 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: Zvoki iz naših krajev (Radijski orkester).

Sobota, 9. novembra: 12.00: Plošča za ploščo, pa kar brez besed; 12.45: Vremenska napoved, poročila; 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila; 13.15: Plošča za ploščo, pa kar brez besed; 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji; 18.00: Na delopust — vsi dobre volje! (Radijski orkester); 18.40: Pereča zunanje politična vprašanja (g. dr. Alojzij Kuhar); 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila; 19.30: Nacionalna ura; 20.00: Prenos koncerta iz Trgovskega doma; 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda; 22.15: hrvatskoslavni biseri (Radijski orkester).

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

KOKOŠ Z RIZEM.

Kokoš očisti in dobro operi. Nato jo položi v lonec ali kozo in nalij toliko vode, da je z vodo pokrita. Ko zavre, osoli in dodaj vso zelenjavo, kakor jo daš h goveji juhi. Kokoš naj počasi vre in se skuha do mehkega. Zelodec, jetra in noge deni tudi v juho, a nekoliko pozneje, ker je to prej kuhano. Ko je kokoš mehka, jo vzemi iz juhe, oberi vse meso od košči in zreži na drobne kose. Med tem ko se je kokoš kuhala, razbela v kozo 5 dek masti, in prepraži dve žlici drobnostno zrezane čebule. Na čebulo stresi nato četrt kile opranega in posušenega riža in ga

praži, da postane kakor steklen. Nato zalij riž s pol litra kurje juhe. Kozo pokrij in postavi v pečico, kjer naj se riž duši 20—30 minut. (Nič mešati.) Sedaj skledo ali pa pudingov modl dobro pomaži s sirovim maslom, daj v modl za prst nadebelo riža, na riž zrezano kokoš, zopet riž, kokoš itd. Na vrh naj pride riž. Vse skupaj dobro potlači in postavi na toplo, dokler ne daš na mizo. Preden daš jed na mizo, jo zvrni na topel krožnik, potresi z naribanim sirom, na vrh pa naloži zrezana jetra in želodec. V kurjo juho pa zakuhaj rezance ali livance in slično.

JUHA IZ VOLOVSKEGA REPA.

V kozo razbela 4 deke masti. Na mast stresi peteršilj, korenček, zeleno, čebulo (vse drobno zrezano), par zrn popra in pol kile sesekanih govejih kosti. Postavi v pečico. Ko se je pričelo vse skupaj pražiti in rumeniti, dodaj še pol kile govejega zrezanega repa in praži dalje, da vse skupaj porumeni. Sedaj zalij dva do dva in pol litra vode, osoli in naj vre, da se rep skuha. Sedaj juho precedi. Meso z repa oberi in deni v precejeno juho. V juho deni še malo kuhane cvetače ali kuhanega korenčka, dušene jurčke, ali pa vsakega malo, pač po okusu.

POGAČE.

Stepi eno jajce, potem primešaj 6 dek sladkorja, nato mešaj prilij 6 dek raztopljenega sirovega masla, (ne prevroče) in 6 dek moka. Modl dobro pomaži, zlij noter testo, razravnaj in peči pol ure. Še toplo zreži na poljubne kose, posuj s sladkorjem in daj z ukuhanim sadjem na mizo.

ZDRAVSTVO

Rastline naše zdravje

Ko smo že pri takih hudih rastlinah, še omenimo hren, ki ni le izborna omaka pri velikonočnem žegnu in pustnih kračah, temveč prav zdravilna rastlina. Široki listi nam prav dobro služijo proti glavobolu, če jih navežemo na glavo. Če prične koga v prsih zbadati in se je bati vnetja pljuč ali povernice, nastrgamo za prvo silo hrenove korenine, jo denemo med tanko rutico ter jo privežemo na kraj, kjer nas zbada. Koža pordeči zaradi jedkega vpliva hrenovega soka in ljudje pravijo, da potegne hren bolezen iz telesa. Temu sicer ni tako, vendar pa je zdravilni učinek hrena dokazan. Hrenov cvet (t. j. izvleček iz korenin) je dober za preganjanje zobobola. Prav v iste svrhe uporabljamo še drugo rastlino, ki tudi rase ponekod po vrtih, namreč ženof (sinapis alba) ali gorčica, ki jo menda bolj poznate kot okusen priradek klobasam, kakor kot zdravilno rastlino. Rastlina sama je prav podobna repni rastlini v drugem letu takrat, ko repa cvete, saj je pa tudi v sorodu žnjo. Rumeno cvetje namočimo v špirtu in imamo prav izvrstno zdravilo zoper različna trganja, ki izvirajo od revmatizma ali pa prehlada in vnetja živcev. Iz semena napravljamo moko, ki nam izvrstno služi pri različnih vnetjih z vodo vmesena kot gorčični obliž, prav kakor prej omenjeni hren. Ko se je pljučnica že razvila, nam nudi naš vrt tudi za to bolezen prav dobro blažilo, namreč sok od navadne rdeče pese. Ta sok pospešuje izločanje sluzi iz pljuč in tolaži silen kašelj. Tudi za razne vodenike imamo v vrtu več zdravilnih rastlin. Tako petršilj, katerega dodaje kuharica goveji juhi, in zeleno, ki se uporablja v isto svrhu. Oboje žene močno na vodo in se uporablja njihova kuhovina pri vodenici, ki izvira od bolnih ledvic. Tudi za srčno vodeniko, to je zastajanje vode pod kožo pri slabem srcu, imamo med našimi cveticami dvoje prav dišečih zdravil, namreč rožmarin in dišeče majniške šmarnice. Oboje uporabljamo tako, da vzamemo na pol litra vode krepek ščepec zrezane rastline in pustimo vreti kakor sploh vsak rastlinski čaj 10 minut.

Ni skoraj vrta, kjer bi ne bilo mete in melise. Meto marsikdo pozna le iz metine potice, ne ve pa, da je meta prav zdravilna rastlina, saj jo ponekod tudi pri nas na delo gojijo na njivah za pridobivanje melise, to je kafri podobnih prav dišečih kristalov, ki se uporabljajo pri raznih ustnih vodah in zobnih kremah ter služijo tudi kot zdravilo pri napenjanju v trebuhu in katarisnih vratu. Mi si ustno vodo prav lahko sami napravimo iz domače vrtno mete, tako da narežemo in namočimo v špiritu meto ter pustimo, da izleče v par tednih dišeč melo iz nje. To tekočino prilivamo po kapljicah med vodo, s katero si umivamo zobe. Kakih 20 do 30 kapljic pa jemljemo na sladkorju, če smo kaj takega jedli, da nas napeša. Melisa se uporablja prav v iste svrhe. Seveda ne smemo pozabiti ob tej priliki tudi na žavbelj, katerega marsikdo zamenjuje z ajbežem. Vendar pa, kakor vidite, ni prav nikake podobnosti med njima, samo sta imata nekaj za naše uho čudna imena. Žavbelj je eno najboljših zdravil za bolezni nosi in dlesen, posebno gnojnice okrog zob ali kakor pravijo tej bolezni pri nas mufela. Ime žavbelj prihaja od latinskega naziva za rastlino salviza in zdravilno rastlino. Iz žavblja skuhamo pri teh boleznih čaj, ki mu pridamo na pol litra za oreh galuna in imamo tako izvrstno zdravilo proti gnojnicam v ustih, da nam ni treba boljše iskati.

(Dalje prihodnjč)

ZANIMIVOSTI

168 krat se je oženil

Junak svoje vrste je postal uradnik gradbenega podjetja za graditev jeklenih stavb v nekem mestu na Uralu, Lapkin in sicer po zaslugi širokogrudnega sovjetskega zakona o ločitvi. Obsojen je bil na deset let ječe, ker se je 168 krat oženil in zopet ločil. Čeprav so določbe zakona o ločitvah v Rusiji nekoliko poostri, da širokogrudnost ni več tako velika, bi to početje ne bilo zadostovalo za tako strogo kazen. Toda podjetni Lapkin, ki je imel s svojimi neprestanimi ženitvami in ločitvami precej stroškov, je poneveril tvrdki 1.000 rubljev in to mu je postalo usodno. Obtožnica mu je očitala, da je nagovarjal vsa dekleta in žene, kar jih je bilo uslužbenih pri stavbi tvrdki, naj se omožijo z njim. Če je katera njegovo ponudbo odklonila, je bila navadno odpuščena, ker je imel mož pri podjetju velik vpliv. Pred sodiščem je Lapkin sam ponosno izjavil, da se je 168 krat oženil in predlagal je celo sodišču seznam vseh svojih žen, ki ga je znal na pamet. Sodišče se pa ni zanimalo za imena njegovih žrtev in mu je brez tega odmerilo zaslužno kazen.

Ure v starih časih. Uro, pa naj bo že žepna ali moderna zapeljiva, nosimo vedno s seboj, ona je naš spremljevalec povsod. Muzeji kažejo, koliko različnih oblik so imele ure, ki jim posvečamo toliko pozornosti, da hočemo, da naj imajo tudi za oko prijetno obliko. Posebno priljubljene so bile v starih časih ure v obliki rož in sadja. Jabolkam, hruškam ali brekvam podobne ure niso bile nič posebnega. Priljubljene so bile tudi ure s pokrovcem, kom iz kristalnega stekla, da se je videl mehanizem in njegovo kolesje. Često je pa imele ure tudi nalogo opozarjati človeka na minljivost vsega posvetnega. Kazati mu je morala, kako hitro čas beži. Angleška kraljica Marija je imela uro iz pozlačenega srebra v obliki lobanje. Urnik je bil v ustni votlini, mehanizem v lobanji in pod čelom, obraz je bil pa okrašen s svetlopišemskimi figuricami. Podobni ljudje so imeli v starih časih tudi ure v podobi križa. Velike umetniške vrednosti so bile ure, vdane v glavo palice ali v prstan. Čim manjše so bile take ure, tem večja je bila njihova vrednost. Največjo žepno uro je imel neki Irec, tehtala je pol kilograma, najmanjšo je pa izdelal neki švicarski urar; vde-

„D R A V A“

zavarovalna zadruga **M A R I B O R**, Trg Svobode. Sklepa razna življenska zavarovanja: Za slučaj smrti, doživetja, dote ženski in kapitala moški deci, starostne obnemoglosti in invaliditete (renta) — vse pod najugodnejšimi pogoji.

SPREJEMAJO SE KRAJEVNI ZASTOPNIKI.

lana je bila v svinčnik in merila je v premeru samo 20 mm.

Z izposejenim denarjem zadel dva milijona. Pred časom je sedel neki trgovec iz Sevilje, ki se je le s težavo prebijal skozi kritične čase, s prijatelji pri kozarcu vina. V gostilno je stopil možakar, ki je prodajal srečke za loterijo španskega Rdečega križa. Naš trgovec si je izposodil denar za srečko od svojih prijateljev. Te dni so srečke izžrebali in glavni dobiček v znesku dveh milijonov petzet je pripadel trgovcu.

× *Avtomobili brez koles.* Ali bomo videli prihodnje leto avtomobile brez koles? Tako se vprašujejo zdaj v Nemčiji, kjer proučujejo inženjerji nova motorna vozila. Kolesa morajo proč, pravijo nemški inženjerji, saj so glavna ovira, da se z avtomobilom ne da doseči večja hitrost. Kolo je slaba stran modernih avtomobilov. Ne sme se več zgoditi, da bi se avtomobil ustavil, ker so počile pnevmatike. Taki primeri se ne smejo več ponavljati. Poleg tega kolesa niso zanesljiva in varna. Treba je nadomestiti jih z boljšo napravo. Toda s kakšno? Na radovedno vprašanje nemških novinarjev so inženjerji odgovorili, da bo novi avtomobil tekkel po kroglah.

Krogle se lahko premikajo v vseh smereh. Edino krogla ne potrebuje ravnotežja, avtomobil na kroglah bi se sploh ne mogel prevrniti. V dveh, morda pa že v enem letu boste videli naše avtomobile na dveh kroglah, ena spredaj, druga zadaj, pravijo nemški inženjerji. To bodo velike krogle iz kavguga, nekakšne pnevmatike, predeljene znotraj tako, da ne bodo moge počiti. Avtomobili na teh kroglah ne bodo samo varnejši in udobnejši, temveč tudi bolj prilagojeni uporabi zraka (aerodinamični). Obetajo se nam torej avtomobili brez koles.

× *Trije zagonetni otoki.* Pred nekaj meseci je prodala neka japonska družba za 60.000 dolarjev neki ameriški firmi v San Franciscu tri male otoke, spadajoče k otočju Karolina. Otoki so skupno obsegali 40 kva-

dratnih kilometrov. Ameriška družba je nameravala na teh otokih gojiti bombaž. Kot lastnica je poslala proti otokom večjo ladjo, natovorjeno z različnim materialom, bombaznim semenjem in delavci, toda o otokih ni bilo ne duha ne sluha. Po dolgem in brezuspešnem križarjenju je sporočil kapitan ladje v San Francisko, da kupljeni otoki sploh ne obstojajo. Ameriška družba je zato obtožila Japonsko goljufije. Japonska je v dokaz resnice privedla veliko število mornarjev in ladijskih delavcev, ki so izpričali, da so otoki pred nedavnim še obstojali. Ameriška družba je zanimivo pravdo izgubila, zagonetne otoke pa je s 60.000 dolarji vred bržčas pogoltnil ocean.

× *6000 let staro umetno zobovje.* Zelo bi se človek motil, če bi mislil, da je nega zobovja šele pridobitev modernega časa. Neki zdravnik piše, da so imeli umetne zobe, zlate krone, plombe in mostiče že pred 6000 leti, brčkone pa že pred začetkom starogrške dobe. Slavni starogrški zdravnik Hipokrat piše v svojih spisih o raznih okoliščinah zobobola. Od Feničanov je umetnost izdiranja zob prišla k Etruščanom. Leta 1900. je profesor Guerini na mednarodnem zdravniškem kongresu v Rimu razkazoval nekatera zobozdravniška dela, ki pričajo, da je umetno zobovje v Italiji že pred 3000 leti doseglo toliko stopnjo dovršenosti, da so se te reči ohranile dolgih 3000 let. V muzeju v Gentu imajo dobro ohranjeno zobovje, ki so ga našli v nekem etruškem grobu poleg žar in vaz. Starost tega umetnega zobovja cenijo na 5000 do 6000 let. Tako zobovje so našli tudi v nekem grobu pri Tebah; to zobovje je iz 3. do 4. stoletja pred Kr. rojstvom. V grških grobovih so našli z zlatom plombirane zobe, v Apolonovem templu v Delfih pa svinčene priprave za izdiranje zob. Na dvanajstih rimskih ploščah iz leta 450. pred Kr. je postava predpisovala, da ne smejo s trupli pokopavati ali sežigati zlata, razen če gre za zlato v zvezi z umetnimi zobmi. Umetno zobovje so v davnih časih izdelovali iz kosti ali roga. Upo-

TRGOVSKI DOM
Sternecki
Celje, št. 20

nudi krasno izdelane plašče in obleke po naslednjih cenah:

224, 249, 280 Din plašči.

78, 98, 105 Din obleke,

55, 72 Din krila,

32, 42 Din bluze.

Da se prepričate o najmodernejših vzorcih tkanin za damske plašče in obleke, zahtevajte še danes vzorce in cenik zastoj!

rabljali pa so tudi človeške zobe. Vsekako ni bilo umetno zobovje pri Rimljanih prvega stoletja nič redkega. V srednjem veku je zobozdravniška umetnost čisto opešala. Ludovik Sveti, ki je umrl l. 1270, v starosti 51 let, je imel v zgornji čeljusti samo en zob. Zobozdravništvo je iznova oživelilo šele v novem veku, zlasti na Francoskem. Osebni zdravnik Ludovika XIV je smel pri zobnih operacijah rabiti samo zlate instrumente. Tiste čase so zobno zdravništvo izvrševali samo kirurgi, a izdiranje zob je bilo prepuščeno brivcem in drugim takšnim umetnikom.

Konec nomadstva v Rusiji. Po revoluciji je bilo v Rusiji še okrog 10 milijonov nomadskih narodov: Kirgizov, Kalmikov, ciganov, narodov skrajnega severa in raznih srednjeazijskih plemen. Že leta 1924. so oblasti ukrenile potrebne korake, da bi prisilile ta plemena k stalni naselitvi. Dodelile so jim zemlje za pašnike in polja, navajale so jih na poljedelstvo in država jim je oskrbela hiše in hleve. Zdaj se je številno nomadov zmanjšalo za dve tretjini. Okrog 7 milijonov se jih je že navadilo na stalna bivališča. Ti so tudi v prosveti precej napredovali. Tako so na primer med Orijoti, polnomadskim narodom v zapadni Sibiriji, našli pred kratkim samo 18 odstotkov nepismenih ljudi, medtem ko jih je bilo leta 1924 še 97 odstotkov. Orjoti sploh niso poznali niti umivanja, zdaj pa imajo svoje kopalnice in hodijo nekateri po 30 km daleč, da se okopajo. Zatiranje nomadstva po zadnjih poročilih povsod tako napreduje, da v primeroma kratkem času Rusija sploh ne bo več poznala nomadov.

Za smeh in kratek čas

IZ OBCINSKE SEJE

Zupan: »Nikoli vas ne vidim, da bi pri sejah kdaj usta odprli!«

Odbornik: »Kaj me ne vidite, kako se mi zeha, kadar vi govorite?«

RAZLIKA

Meta: »Veš li, kakšna je razlika med navadno in zlato poroko?«

Liza: »Vem. Pri navadni poroki se v poročni noči sramuje ona, a v noči zlato poroke se sramuje ona.«

NAJBOLJSI ODVETNIK

Peter: »Zakaj se držiš tako kisló?«

Pavle: »Prihajam s sodišča, kjer sem tožil lastnika nekega psa, ki me je ugriznil.«

Peter: »Nu, in? S pravdo dobiš?«

Pavle: »Ne. Lastnika psa je zagovarjal odvetnik, ki je sodnike prepričal, da sem prav za prav jaz ugriznil psa in ne pes mene.«

★

NOVOST! Samo Din 98.—

Št. 63.719. Cenena, a dobra **Shoock-Proof** zapesna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov, zapesnica iz usnja. Stevilčnica in kazalo osvetljena. (Radium)

Din 98.—.

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastonj in poštino prosto. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Švici
H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.

ZA VSE SVEZE:

Za mamico:

Damski sport double plašč	Din 390.— do 490.—
Damski zimski plašč	Din 590.— do 1090.—
Nepremočljiv hubertus	Din 320.—

Za očka:

Obleke za delovne dni	Din 170.— do 240.—
Boljše obleke	Din 290.— do 390.—
Kangarn obleke	Din 490.— do 690.—
Hlače	Din 75.— do 160.—
Raglan	Din 320.— do 790.—
Paletoji	Din 590.—
Nepremočljiv hubertus	Din 320.—
Športne čepice	Din 12.— do 20.—

Za deklice:

Sekica obleke	Din 90.— do 130.—
Sportni plašči	Din 190.— do 290.—
Nepremočljiv Hubertus	Din 260.—

Za dečke:

Otroške obleke	Din 60.— do 160.—
Dečje obleke	Din 160.— do 240.—
Dečji raglan	Din 170.— do 290.—
Boy plaščki	Din 240.— do 320.—
Pump hlačke	Din 45.— do 60.—
Sportne čepice	Din 10.— do 14.—
Nepremočljivi hubertus	Din 160.— do 220.—

POLEG TEGA BOGATA IZBERA RAZNIH OBLEK, CENENE IN DOBRE KVALITETE

POSETITE NAS:

TIVAR OBLEKE

MALI OGLASI

HUBERTUS

nepremočljiv 250.— Din, otroški s kapuco 145.— Din, trench.coath, impergniran, samo 420. Din, pumparce od 48.— naprej, dobite pri **PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14.**

POZOR MIZARJI

Napredni mizar uporablja samo patentirano posteljno tračnico (Bettschiene) «Kako». — Prihrani si delo in čas, brez zadojenja. Dobiva se v trgovinah z železnino: Schneider & Verovšek, Stupica, Breznik, Erjavec, Zalta & Co., vsi v Ljubljani; Rok Arhar v St. Vidu; Ömerza v Kranju; D. Rakusch v Celju in Andraschitz, Lotz v Maribor, 193

PRVOVRSTNO SADNO DREVJE

jablane in bruske, oddaja po zelo ugodnih cenah drevesnica Stopar v Velenju.

Krize bo konec

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati

nova posojila iz novih vlog

Zaupajte vaš denar

Mestni branilnici ljubljanski

ki izplačuje nove zneske, vložene po l. 1933., neomejeno ter jih obrestuje po 4 do 5%.

Vloge nad 400.000.000 Din.

Rezerve 14.600.000 Din.

Zahtevajte brezplačni cenovnik!

Chrom anker ura, slična moderno gravirana **D n 36.—**

Ista ura boljše **D n 60.—**

Ista ura tenka **D n 95.—**

2 do 5 let garancije.

Ista ura bolj tenka tetača na 8 kam. 5 let garancije **D n 69.—**

Budilka z enim zvonom **D n 45.—**

Ista budilka s prim. 5 let garancije **D n 60.—**

Ista budilka z dvema zvonom prima, 5 let garancije **D n 76.—**

Anton Kiffman
Maribor, 143

Specijalist za boljše ure.

POKLON

Dama: »Vaš pes se je zakadil vame, kakor da bi me hotel požreti.«

Mesar: »Glej no, kako dober okus ima ta mrcina.«

V SOLI

Učiteljica: »Kaj dobivamo iz Brazilije?«

Učenec: »Ne vem.«

Učiteljica: »No, odkod dobivate pri vas kavo?«

Učenec: »Pri sosedovih si jo izposodimo.«